

Soud první stolice vyhověl návrhu pachtýře, by bylo pachtovné upraveno podle vl. nař. čís. 164/1933 počínajíc 1. listopadem 1933, nevyhověl však jeho návrhu, by bylo upraveno i za období 1932 až 1933. Rekursní soud vyhověl žádosti pachtýře o úpravu pachtovného i za dobu od 1. listopadu 1932 do 31. října 1933. Důvody: Stěžovatel vytýká napadenému usnesení nesprávné právní posouzení věci z důvodů, že nebyla povolena sleva pachtovného za pachtovní období 1932—1933, ježto jde o pachtovné, které již mělo být zapláceno před účinností vládního nařízení, a že se tudíž vládní nařízení na něj nevztahuje. Stížnost jest odůvodněna. Vládní nařízení mluví zřetelně o pachtovním roku a za pachtovní rok 1932 až 1933 jest pokládati dobu, která počíná oním dnem v roce 1932, kdy počalo podle pachtovní smlouvy nové období a která končí zase oním dnem v roce 1933, kdy podle pachtovní smlouvy období končí. V souzeném případě jest zřejmo, že pachtovní období začíná dne 1. listopadu toho kterého roku. Vládní nařízení sleduje účel postihnouti úpravu platu pro první sklizňový rok t. j. rok 1933 a důvodová zpráva mluví o sklizňovém roku. Ve vládním nařízení není opory, že by nemohlo být upraveno pachtovné, které již mělo být splaceno. Případy, při nichž smlouvena splatnost pachtovného koncem pachtovního roku, jsou v praxi skoro neznámé a tím by se stalo, že proti úmyslu zákonodárce postihnouti výhodami slevy pachtovného sklizňový rok 1933 byly by této výhody zbaveni ti, kdož pachtovné platí předem. Vládní nařízení čís. 164/1933 sb. z. a n. výhodou ustanovení § 1 privileguje veškeré pachtovní činže za pachtovní rok 1932—1933, jsou-li dány ostatní jeho podmínky, bez ohledu na jejich splatnost.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Poukazuje se na správné odůvodnění napadeného usnesení, které nebylo vývody dovolacího rekursu vyvráceno. Vzhledem k vývodům dovolacího rekursu se jen podotýká, že ustanovení § 9 vládního nařízení z 29. července 1933 č. 164 sb. z. a n. nenasvědčuje tomu, že úmyslem zákonodárce bylo postihnouti jen to pachtovné, které za platnosti vládního nařízení teprve dospěje, nýbrž naopak, zásady v tomto paragrafu vyslovené jest užiti i na pachtovné již zaplacené. Zaplacené pachtovné má být podle intencí vládního nařízení považováno rovněž jen za zálohu a případné rozdíly jest vyrovnati po pravoplatné úpravě pachtovného.

Čís. 13600.

Úprava pachtovného při zemědělských pachtech (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Soudy mohou podle §§ 55 a 102 ústavní listiny zkoumati platnost nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 2. června 1934, R I 492/34.)

Proti návrhu pachtýře, by bylo upraveno pachtovné ze zemědělských pozemků podle vládního nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n., namítl propachtovatel mimo jiné, že vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n. jest nezákonné. Soud první stolice vyhověl návrhu a uvedl v otázce, o niž tu jde, v důvodech: Soud musel se nejprve zabývatí námitkou nezákonnosti vl. nař. čís. 164/33 sb. z. a n., jakožto předurčující. Námitku tu odůvodnil propachtovatel tím, že prý vládním nařízením překročila vláda pravomoc danou jí zmocňovacím zákonem čís. 95/33 sb. z. a n., neb jím bylo vsaženo do vlastnických práv majitelů zemědělské půdy, což odporuje ústavní listině. Je především poukázati k tomu, že podle § 102 ústavní listiny může soud, řeše určitou právní věc, zkoumati při zákoně jen, zda byl řádně vyhlášen, kdežto při nařízení i jeho platnost. Soud je toho názoru, že vl. nař. čís. 164/33 sb. z. a n. není nařízením podle tohoto ustanovení, nýbrž zákonem a že lze soudu zkoumati jen, zda bylo řádně vyhlášeno. Vl. nařízení je podle úvodních slov vydáno podle § 1 zák. čís. 95/33 sb. z. a n. o mimořádné moci nařizovací. Tímto zákonem čís. 95/33 sb. z. a n. byla vláda zmocněna, by určité otázky za podmínek v zákoně blíže vytčených upravila nařízením, jež spolupodepisuje prezident republiky, a dále bylo v § 2 cit. zákona ustanoveno, že ustanovení takových vládních nařízení derogují ustanovení zákonů upravujících týž obor. Již z těchto ustanovení ve srovnání s § 84 ústavní listiny vyplývá, že vlád. nařízení vydaná podle zmocňovacího zákona čís. 95/33 sb. z. a n. nejsou vládními nařízeními podle § 81/1, 84 ústavní listiny, nýbrž jsou jako opatření podle § 54 ústavní listiny skutečnými zákony, jež však nevydává parlament, nýbrž moc přenesená. Pro tuto svou zákonnou povahu nemohou tato nařízení býti podrobena soudcovskému právu zkoumacímu, byla-li řádně vyhlášena. Takovouto námitku však zástupce propachtovatelů vůbec nevznosl. Ustanovení § 5 zák. čís. 95/33 sb. z. a n. nelze vykládati tak, že, dokud vládní nařízení nebylo vládou předloženo oběma sněmovnám, je neplatné. Zákon vytýká naopak, že neplatným se stane takové nařízení teprve, odeprou-li obě sněmovny je schváliti, a v tom případě vláda musí bezodkladně vyhlásiti ve Sbírce zákonů a nařízení, že a od kdy nařízení pozbylo platnosti. Soudu je známo, že dosud sněmovny ohledně vládního nařízení č. 164/33 sb. z. a n. ono rozhodnutí neučinily a ani ve sbírce nic takového vyhlášeno nebylo. Vládní nařízení čís. 164/33 sb. z. a n. je tudíž platné, ať již bylo vládou předloženo oběma sněmovnám, nebo nebylo, neboť tato náležitost není zákonem čís. 95/33 sb. z. a n. sankcionována pod neplatností. Platnost takových vládních nařízení je tedy provisorní do té míry, že platnost jejich může býti Národním shromážděním zrušena. Po dobu tohoto provisoria však mají plnou moc zákona a mají zejména i moc derogatorní, zrušovací i proti dřívějším zákonům. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Nelze sice schváliti názor nižších soudů, že platnost vládního nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n. nemůže býti soudy přezkoumávána. Neboť jde o nařízení, vydané na základě zmocňovacího

zákona ze dne 9. června 1933, čís. 95, které platí jen mocí tohoto zákona v rámci jím vyčteném, pročez soudy mohou podle §§ 55 a 102 ústavní listiny zkoumati jeho platnost. Nejvyšší soud však již opětovně vyslovil, že toto vládní nařízení je platné, činíc v mezích zmocňovacího zákona opatření pro přiměřenou úpravu výrobních a odbytových poměrů v zemědělství, a nejsou takovým omezením soukromého vlastnictví, jaké má na mysli § 109 ústavní listiny.

Čís. 13601.

Bylo-li v době podání žádosti o knihovní zápis podle § 469 obč. zák. (§ 38 III. dílčí novely) starší knihovní právo zaniklé, nelze je ani převést ani jeho dodatečný výmaz vyhradit.

(Rozh. ze dne 2. června 1934, R I 500/34.)

Na exekučně vydražené nemovitosti vázlo pod C 70 simultánní právo zástavní pro pohledávku Deutscher Vorschussverein ve výši 150.000 Kč. Na zaplacenou část této pohledávky ve výši 83.619.02 Kč bylo dle rozvrhového usnesení okresního soudu v Ch. z 13. ledna 1929 vloženo zástavní právo pro vykonatelný náhradní nárok Anny V-ové ve výši 58.341.36 Kč. Podle rozvrhového usnesení z 25. listopadu 1931 byla vymazána další část pohledávky Deutscher Vorschussverein ve výši 35.208 Kč 67 h s příl. a vedlejšími závazky do výše 3.500 Kč a v pořadí této vymazané pohledávky pod C 70 vloženo smluvní právo zástavní pro pohledávky spořitelny v Ch. ve výši 20.000 Kč a 13.000 Kč. Soud první stolice nepřikázal spořitelně v Ch. pohledávky 20.000 Kč a 13.000 Kč s přísl. v pořadí C 70, jak bylo vloženo, z důvodu, že zástavní právo pro náhradní nárok bylo vloženo dříve a má tudíž přednost, že při provedení rozvrhových usnesení nelze použití § 469 obč. zák. a že manželé František a Anna Z-ovi nebyli podle § 237 poslední odstavec ex. ř. oprávněni žádati na základě rozvrhového usnesení za výmaz práva zástavního pro pohledávku Deutscher Vorschussverein. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil Důvody: Jde nejprve o to, zda exekuční soudce jest oprávněn zkoumati, zda účtované pohledávce požadované pořadí skutečně přísluší. Podle předpisu § 213 ex. ř. může při roku k rozvrhu nejvyššího podání podán býti odpor proti tomu, by byl vzat zřetel k pohledávce knihovně zajištěné, co do její výše, i co do jejího požadovaného pořadí a exekuční soudce musí proto zkoumati, bez ohledu k tomu, v jakém pořadí účtovaná pohledávka jest v pozemkové knize zapsána, zda jí požadované pořadí skutečně přísluší. Toto právo exekučního soudce nekryje se s právem zkoumati platnost a správnost právoplatných knihovních vkladů, nýbrž toto právo exekučního soudce spočívá na tom, že při rozvrhu nejvyššího podání může býti vzat zřetel jen na ty nároky, pro které skutečně bylo nabyto požadovaného pořadí. Toto právo exekučního soudce není v rozporu s ustanoveními § 216 čís. 4 ex. ř., podle nichž knihovní pohledávky přikázati jest v pořadí knihovního zápisu, neboť jest věcí exekučního soudce, by posoudil, zda skutečně pohledávce požadované z nejvyššího podání přísluší pořadí zapsané v po-